

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 26.6.2006

Číslo: Ročník 16 (2006), Číslo 2

Sekce: Stalo se

Název článku: Knihovny a strukturální fondy EU – dosavadní zkušenosti i seznámení s možnostmi, které se otevírají

Autor: Alena Součková

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=709>

Knihovny a strukturální fondy EU – dosavadní zkušenosti i seznámení s možnostmi, které se otevírají

Alena Součková

Může knihovna využít finanční prostředky, které nabízí Evropská unie? Jaká jsou úskalí zpracování projektu? Jak vše probíhá, než se dostaví výsledek? Má smysl pouštět se do této náročné práce? Stojí to za to? Na tyto a podobné otázky měl dát odpověď dvoudenní seminář, který proběhl v březnu v Krajské knihovně v Karlových Varech. O zájmu o tuto problematiku svědčila i účast více než stovky zástupců knihoven z celé republiky. Ani hostitelská knihovna nebyla vybraná náhodně, neboť byla úspěšná ve dvou projektech. Její nové prostory, které byly z velké části financovány z prostředků Evropské unie, jsou „hmatatelným“ důkazem, že úsilí a vynaložená práce s přípravou, realizací a administrativou projektů stojí za to.

V úvodu nastínil PhDr. Vít Richter z Národní knihovny ČR, který celý seminář moderoval, otázku, zda není konání semináře příliš předčasné. Ale příspěvky obou dnů nás přesvědčily, že správné rozložení času ve všech etapách a včasná příprava patří k nejpodstatnějším faktorům úspěchu.

Několik slov na úvod

Rok 2006 je rokem, kdy končí realizace a profinancování projektů z plánovacího období z let 2004-2006, a zároveň je přípravným rokem pro plánovací období 2007-2013. V současné době jsou připravovány zásadní dokumenty – Národní rozvojový plán ČR 2007-2013 a projednáván poměr rozdělovaných finančních prostředků do jednotlivých operačních programů. Strukturální fondy EU jsou nástrojem k dosahování ekonomické a sociální soudržnosti a vyrovnávání rozdílů v rámci Evropské unie. Proto jsou prostředky určeny těm regionům, které této úrovni nedosahují a potýkají se s problémy zaměstnanosti, vzdělanosti, migrace obyvatelstva, útlumu průmyslu apod.

Pro období 2007-2013 se připravují operační programy pro rozvoj infrastruktury a atraktivní prostředí (doprava, životní prostředí - zejména výstavba a modernizace dálnic a regionálních letišť, čistírny odpadních vod), dále pro podnikání, vědu, rozvoj a konkurenceschopnost ekonomiky. Nemalé prostředky jsou určeny na rozvoj lidských zdrojů, zaměstnanost a vzdělávání. Operační programy budou v kompetenci příslušných ministerstev podle jejich zaměření.

Je připraveno také 7 regionálních operačních programů (ROP), opět v kompetenci Ministerstva pro místní rozvoj a určených pro sdružené kraje NUTS II (podobně jako programy SROP v minulém plánovacím období) a navíc Integrovaný operační program (IOP), který nabídne pomoc projektům celostátního významu. Pro projekty v Evropské územní spolupráci (INTERREG) se počítá s podporou příhraniční spolupráce hlavně s Německem.

Díky předsednictvu Rakouska bylo možné uvolnit větší množství finančních prostředků. Hlavními prioritami jsou: trh práce, lidské zdroje, veřejná správa, ochrana životního prostředí a modernizace ekonomické struktury. I když se podpora kultury a knihoven nikde přímo nevyskytuje,

je možné připravit projekt v oblasti rozvoje lidských zdrojů, podpory zaměstnanosti, v oblasti vzdělávání a výzkumu, v rozvoji regionů i pro potřeby veřejné správy.

Projekty budou podávány průběžně, dojde ke zjednodušení administrativy a přesnému vymezení tvrdých (investičních) a měkkých (neinvestičních) projektů. Koordinovanost projektů bude mít na starosti manažer území, příslušné útvary regionálního rozvoje a nezávislé instituce k podávání projektů v krajích. Připravenost projektů a povědomost o vizích ovlivňuje rozdělování – alokaci - finančních prostředků. Zdaleka ne všechny prostředky půjdou na výstavbu dálnic a čistíren odpadních vod.

Zkušenosti knihoven, které uspěly se svými projekty v letech 2004-2006

Celkem 6 knihoven obhájilo projekty v opatření Rozvoj lidských zdrojů v regionech. Ve všech případech se jednalo o rekonstrukci nebo výstavbu prostorů pro poskytování nově koncipovaných služeb obyvatelstvu se zaměřením na problémové skupiny:

Krajská knihovna Karlovy Vary – Multifunkční a informační centrum regionu (kompletní přestavba budovy pro účely krajské knihovny – služby pro handicapované, Eurocentrum a další nabídka) – blíže na <http://www.knihovna.kvary.cz> .

Masarykova veřejná knihovna Vsetín - Prostory Masarykovy veřejné knihovny jako instituce komunitních aktivit a celoživotního vzdělávání (učebna, sál, široká nabídka akcí a vzdělávacích programů), <http://www.mvk.cz> .

Knihovna Kroměřížska – Centrum celoživotního učení (vzdělávací aktivity pro nezaměstnané a handicapované; vzdělávací, informační, komunitní, kulturní a ekologické centrum regionu), <http://www.knihkm.cz> .

Knihovna manželů Tomanových Rožmitál pod Třemšínem – Centrum celoživotního vzdělávání s Knihovnou manželů Tomanových (rekonstrukce domu, polyfunkční vzdělávací centrum, školicí zařízení, pobočková centra knihovny v mikroregionu Třemšín).

Vítkov – Rozšíření služeb celoživotního vzdělávání regionální knihovny (kompletní rekonstrukce objektu, interiérové vybavení, rozšíření prostorů).

Hustopeče – Rekonstrukce knihovny na centrum celoživotního vzdělávání v regionu Hustopeče (zázemí pro celoživotní vzdělávání, prostory pro poskytování internetu nezávisle na ostatních částech knihovny).

Všechny výše uvedené knihovny, ať ve velkých městech nebo v městech s cca 5 tisíci obyvateli, využívají moderně a účelově vybavené prostory s bezbariérovým přístupem. Nabídka nových typů vzdělávacích akcí a komunitních aktivit přitahuje do knihoven další uživatele. Knihovny si získávají dobré jméno ve městech i regionech a jsou ochotny podělit se o zkušenosti s dalšími zájemci.

Úspěšné projekty, které se týkaly problematiky internetizace knihoven, se realizují v 7 krajích (Olomoucký, Liberecký, Královéhradecký, Plzeňský, Zlínský, Jihočeský a Karlovarský) a ve městech a oblastech Brna a Karviné. V součtu bude potřebnou technikou vybaveno a k internetu připojeno přes tisíc knihoven převážně v malých obcích.

Výsledkem je rozšíření nabídky využívání internetu obyvatelům v malých obcích a v místech vzdálených od velkých aglomerací a zajištění rovného přístupu k informacím všem občanům. Pro obecní knihovny s dobrovolnými knihovníky je to možnost, jak zkvalitnit a rozšířit nabídku služeb a obhájit svoji potřebnost.

Co udělat pro projekt

- Mít vizi čeho chci dosáhnout a promyšlenou strategii, cíle a nástroje;
- Chtít dosáhnout něčeho lepšího;
- Hlavní myšlenka (název projektu) musí působit jako reklama, která táhne;

- Získat pro projekt představitele města, kraje, ministerstev i nejširší veřejnost;
- Jít cestou integrace a partnerství (regionální dosah, spolupráce s úřady práce a dalšími svazy a sdruženími);
- Nebát se;
- Využívat zkušených firem pro zajištění nezbytných administrativních úkolů;
- Využívat dobrých zkušeností z ČR i zahraničí;
- Nepodceňovat marketing a propagaci;
- Být stále pozitivní.

Dobře míněné rady

- S časovým předstihem připravit vizi a cíle a seznámit s nimi představitele města, útvary regionálního rozvoje a instituce zodpovědné za projekty;
- Účastnit se úvodních seminářů, kde jsou objasňována zaměření jednotlivých programů a kde se ovlivňuje výše přidělovaných prostředků;
- Mít promyšlen finanční harmonogram a předfinancování;
- Stanovit si časový harmonogram (vypracování projektu a příloh - 1-2 roky, výběrová řízení a příprava – cca 1 rok + doba realizace);
- Konzultovat a získávat zkušenosti;
- Nepodceňovat žádnou etapu přípravy, vyvarovat se formálních chyb, používat správné termíny („evropština“);
- Evropská unie uhradí až 80 % vynaložených uznatelných nákladů.

Po schválení a zveřejnění zásadních dokumentů a upřesnění zaměření jednotlivých operačních programů přineseme další informace.

Informace budou průběžně zveřejňovány na webových stránkách Úřadu vlády ČR, Ministerstva pro místní rozvoj, krajských úřadů a dalších kompetentních institucí.

Prezentace jednotlivých příspěvků semináře v Karlových Varech (kompetentní zástupci ministerstev, Karlovarského kraje, Krajské knihovny a dalších knihoven s úspěšnými projekty) jsou vystaveny na webových stránkách Krajské knihovny Karlovy Vary <http://www.knihovna.kvary.cz> a na webu Národní knihovny ČR <http://knihovnam.nkp.cz> (Sekce Programy podpory knihoven - Strukturální fondy Evropské unie).

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz
· knihovna@svkhk.cz · studovna@svkhk.cz · <http://www.svkhk.cz>